

JAK OBLICZYĆ ODLEGŁOŚĆ PUNKTU OD PROSTEJ?

TOMASZ WÓJTOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania matematyki dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Jaworska
Recenzja merytoryczna – Ewa Olszewska
dr Anna Rybak
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Jak obliczyć odległość punktu od prostej?

Czas trwania lekcji:

45 minut

Klasa:

III liceum/technikum, poziom rozszerzony

Cel ogólny:

odkrycie i zastosowanie wzoru na odległość punktu od prostej.

Cele szczegółowe. Uczeń:

- wykorzystuje równanie prostej w postaci ogólnej i kierunkowej,
- oblicza odległość punktu od prostej,
- wyznacza punkty wspólne okręgu i prostej za pomocą poznanego wzoru,
- dobiera trafne argumenty i konstruuje poprawne rozwiązania,
- wytrwale dąży do celu i przewiduje konsekwencje dokonanych wyborów,
- ma zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia (uczeń ze SPE).

Metody, techniki, formy pracy:

- metody eksponujące: prezentacja, pokaz (rozwój kompetencji osobistych),
- metody aktywizujące: praca w grupach zadaniowych (kompetencje matematyczne),
- samodzielne zdobywanie wiedzy na podstawie doświadczeń (kompetencje w zakresie uczenia się),
- formy pracy: nauczanie zbiorowe, praca grupowa (jednolita i zróżnicowana).

Środki dydaktyczne:

karty pracy dla uczniów (o różnym stopniu trudności), aplikacja komputerowa do ewaluacji, komputer z programem GeoGebra.

Opis przebiegu lekcji

1. Sprecyzowanie celów i postawienie problemu

Nauczyciel przedstawia uczniom problem do rozwiązania: co nazywamy odległością punktu od prostej? Uczniowie za pomocą komputerów w programie GeoGebra wykonują symulacje różnych odległości (<https://www.geogebra.org/m/vfu4qbf2>).

Następnie nauczyciel wprowadza uczniom wzór na odległość punktu $P = (x_0, y_0)$

od prostej $Ax + By + C = 0$, którą oznacza jako $d = \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}}$.

Uczniowie wykonują obliczenia na podstawie wybranych punktów z aplikacji GeoGebra. Nauczyciel formułuje pytania kluczowe:

- Kiedy można obliczyć odległość między dwiema prostymi?
- Ile wynosi odległość pomiędzy punktami, które leżą na danej prostej, a tą prostą?
- Jak bez użycia wzoru na odległość punktu od prostej obliczyć odległość między dwiema prostymi równoległymi?

2. Analizowanie i porządkowanie zdobytych doświadczeń

Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy zadaniowe (odrębne grupy mogą tworzyć uczniowie ze SPE), których zadaniem jest opracowanie rozwiązań poniższych zadań.

Przykładowe zadania:

Zadanie 1. Oblicz odległość punktu $A = (3, 4)$ od prostej k o równaniu: $y = 2x - 5$.

Zadanie 2. Oblicz odległość między prostymi $k: y = -0,5x + 4$ i $l: x + 2y - 2 = 0$.

Zadanie 3. Znajdź współrzędne punktów, których odległość od prostej $y = 3x + 2$ jest równa $\sqrt{2}$.

Zadanie 4. Wyznacz pole powierzchni trójkąta o wierzchołkach: $A = (-2, 3)$, $B = (0, 1)$, $C = (2, 5)$.

Zadanie 5. W układzie współrzędnych są dane punkty $A = (-4, -2)$, $B = (5, 4)$. Oblicz odległość punktu $C = (-1, 4)$ od prostej przechodzącej przez punkty A i B .

3. Twórcze wykorzystanie wiedzy

Uczniowie w grupach opracowują rozwiązania zadań. W pracy mogą posługiwać się komputerem z programem GeoGebra. W zadaniu 2 uczniowie na kartach pracy zapisują kolejne kroki prowadzące do rozwiązania zadania. Proponują rozwiązanie bez użycia wzoru na odległość punktu od prostej.

4. Prezentacja pracy

Nauczyciel rozdaje uczniom przykładowe schematy rozwiązań zadań. Uczniowie sprawdzają poprawność, zauważają, że każde zadanie może mieć kilka rozwiązań. Wymieniają się uwagami i własnymi pomysłami na rozwiązanie zadania. Nauczyciel na zakończenie ocenia pracę uczniów zgodnie z zasadami oceniania kształtującego.

5. Samoocena i refleksja uczniów

Nauczyciel udziela uczniom informacji zwrotnej (wspiera w szczególności uczniów ze SPE), a następnie prosi uczniów o uzupełnienie ankiety podsumowującej w aplikacji learningapps.com. Ankieta może dotyczyć np. określenia, czego uczniowie się nauczyli, sposobu wykorzystania wiedzy, przydatności zdobytej wiedzy itp.

Komentarz metodyczny

Stosowanie pracy w grupach na lekcjach matematyki jest okazją do rzeczywistego zdobywania przez uczniów umiejętności kluczowych. Taka forma pracy jest dla uczniów atrakcyjna, ponieważ mogą się swobodnie wypowiedzieć i zaproponować własne rozwiązania. Praca w grupach aktywizuje wszystkich uczniów, w

szczegółności integruje zespół klasowy z uczniami niepełnosprawnymi.
W realizacji tematu wyznaczania odległości punktu od prostej istotne są intuicje i wyobrażenia uczniów o wyznaczaniu odpowiednich odcinków.